

Jó darabokkal, körültekintőbb munkával a közönségért

Évadnyitó társulati ülés a szegedi színházban

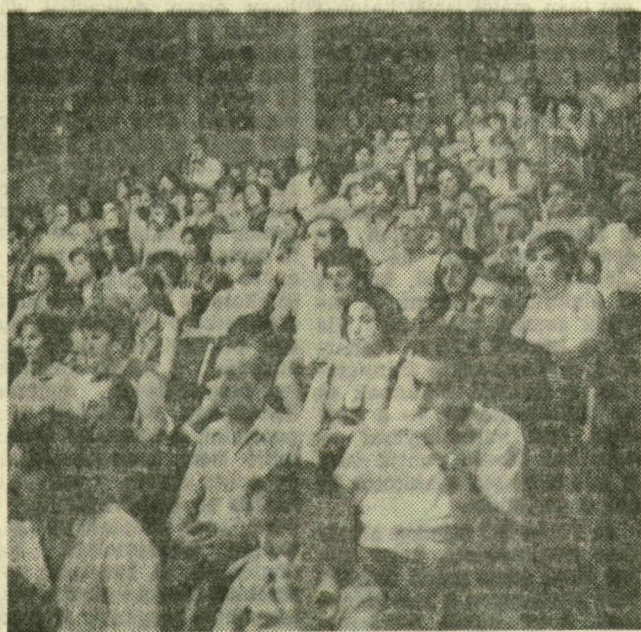
A Kisszínházban tartotta meg tegnap, pénteken délután az évadnyitó társulati ülést a Szegedi Nemzeti Színház. Az eseményen a városi pártbizottság Kormányos András munkatársa, a megyei tanácsot Kovács Miklósné csoportvezető, a városi tanácsot Csanádi Géza osztályvezető képviselte, ott volt dr. Dobóczy Károlyné, az SZMT titkára. Réti Csaba operatőr, szb-elnök megnyitotta az ülést, a színház igazgatója után elnökölt Pál Tamás igazgató-zeneigazgató szövegét a társulathoz.

Üdvözölte a színház minden művészt és dolgozóját, majd elmondta, hogy a vezetési nyári hónapokat sem töltötte munka nélkül. Megállapította, hogy a Szegedi Nemzeti Színház célja változatlanul egy új, vonzó, magas művészi színvonalat produkáló színházi műhely teremtése a városban. Az évadot előkészítő munkáról elmondta, hogy az előző évekhez képest tervszerűbb és sikeresebb volt. Az 1979/80-as évad operai bemutatóinak szereposztását már a múlt év végén nyilvánosságra hozták, a prózai előadások szereposztása is elkészült. A legtöbb bemutató időpontját rögzítették, néhány napon belül a tagok kézhöz kapják az első fél év jól használható naptárát, befejezéséhez közeledik a féléves jótételező végző formája is. A műszaki terek már több produkció díszletét elkészítették — a szokásosnál hamarabb. A társulat igazgatója bejelentette, hogy a titkárság új vezetője Stutzmann Olga, Szalátsy István pedig első karmesteri megbízást kapott.

Pál Tamás beszélt azokról a változásokról, amelyek a kulturális-művészeti életet, szűkebben a színházi műhelymunkát érintik a megváltozott gazdasági körülmények között. Megállapította, hogy a kultúra területén is megszűnt a viszonylagos kényelmes helyzet. Az új feltételek között szigorúbb, következetesebb és körültekintőbb munkára van szükség. A színházjegyek ára átlagosan 30 százalékkal emelkedett, ami fokozott felelősséget, mind erőteljesebb minőségi munkát igényel a társulattól. Az új körülmények figyelembevételével a színház középtávú terveit újraértékelte. A jelenlegi feltételek mellett nem képesek növelni a bemutatók számát, és emelni a társulat létszámát. Marad a régi játéktrend: egy évadban öt prózai, három opera, három operett, illetve zenés bemutató és egy gyermekdarabot tűznek műsorra. Így a tervezetthez képest az új évadban az öt operapremier helyett négyet valósítanak meg.

A színház igazgatója ezután üdvözölte a társulat új tagjait: Darida Miklós és Hules Endre rendezőket, Zimmer Judit díszlet-jelmeztervezőt, Gyulai Edit magánénekest, Marosi Károlyt, Vass Gábor, Maróti Gábor, Magda Gabi, Agárdi László, Janikovits József, Fodor Zsóka és Simon Kázmér színészeket, Zsigovits Gábor segédrendező, Koley Zoltán, Rónai Beáta, Spercz János, Kovács Lajos, Mátó Éva, Madar Márta, Nagy Éva, Szabó Edit, Gyetvai Margit, Pinczés Zsuzsa tanácsadói tagokat, Kiss Márton Ilona és Tóth Györgyi énekkari tagokat, Gárdián Gáborné és Székő József zenekari tagokat és Bicskai Gáborné.

A városi tanács képviselőjében Csanádi Géza művelődésügyi osztályvezető szövegét a társulathoz. Beszédében elmondta, hogy mindin-

Somogyi Károlyné felvétele

A színház régi és új tagjai a társulati ülésen

kább kimutathatók a permanens művelődés kronológiai jelei, eltűntek a kulturális holt szezon nyomai is. A nyári végi nyüzsgésben nagy figyelmet fordítottunk a magyar színházi élet híreire, s „vetettük össze, mondjuk, a Thália hiányos műsortervét a mi féléves műsorunkkal; Pécs, Debrecen, utóbb Miskolc (hogy az új hullámokat említsük) igyekezett a mi módjátatásainkkal, végül önmagunkat önmagunkkal, a tegnapi színházat a maival”. Szólt azokról az általános és fontos feladatokról, amelyeket a Kulturális Minisztérium, a városi pártbizottság és a városi tanács fogalmazott meg az 1979/80-as évadra. Többek között megemlíttette, hogy a mostani műsorterv vegye figyelembe az MSZMP XII. kongresszusát, a felszabadulás 35. évfordulóját és a szovjet drámai szemlélet; támogassák a fiatal dramaturgokat; javítsák a közönségkapcsolatokat — kiemelten a gyermek- és ifjúsági rétegekkel —; fejtsenek ki differenciált műsorpolitikat; törekedjenek hatékonyan tervszerű gazdálkodásra, takarékoskosságra; javítsák a színház és a tömegkommunikációs szervek kapcsolatát; törekedjenek minél színvonalasabb és tartalmasabb műhelymunkára; növeljék a vezetés egységét, számolják fel a vezetésben tapasztalható személyi problémákat; fejlesszék a közönségnevelés és -szervezés módszereit; törekedjenek élő és rendszeres kapcsolatra az ország más színházaival és az országos sajtóval.

Az új évadra való felkészülést elemezve Csanádi Géza megállapította, hogy a műsor tervezése időben elkezdődött, véglegesítésére azonban később került sor; néhány területen lemaradás van; a színház több okból is nehéz anyagi helyzetbe került az elmúlt évadban, ennek feloldása koncepciózus, fegyvermezzel és tervszerű gazdálkodással lehetséges. Végül megállapította, hogy a nehezebb gazdasági helyzet még nagyobb ügybuzgalmra, okos és jobbító magatartásra ösztökél mindenkit, az elmúlt évadban történt előrelépés tudatos és töretlenül folytatódik, az új évadban jó darabokkal, körültekintő szervező munkával meg lehet tartani és meg lehet nyerni a közönséget. Ehhez kívánt a fenntartó tanács

névében eredményes munkát, művészi sikereket.

A Szegedi Nemzeti Színház társulata szeptemberben megtartja évadnyitó premierjét. A Kisszínházban mutatják be Csorba István Házmesterről című groteszk játékát. A második premier a Zenés Színházban lesz, ahol Huszka Jenő Lili bárónő című operettje kerül színre október elején. Ugyancsak októberben lesz az első operapremier Donizetti Boleyn Anna című művének magyarországi bemutatójával. Novemberben a szovjet drámai szemle keretében kerül műsorra Gelman M. alulírottak című drámája, magyarországi bemutatóként. A második operapremier Erkel Bánk bán című műve, a műsorra kerül a gyermekbemutató, Schwaiba György Nincs többé iskola című darabja. A decemberi premier Kálmán Imre Bajadér című operettje. Az évad második felében három prózai bemutatót terveznek. Színre kerül Calderon Az élet álom, Páskándi Géza A szélmalom lakói (ősbemutató), Anouilh Beckett, vagy Isten becsülete című műve. Az operisták bemutatják Puccini Pillangókisasszony és Mozart Szókratész a szerájban című operáját. A musicalpremier Burghard Tűzijáték című nagy sikerű műve lesz. Létrejön az Egysejtes színház első premierje. Kovács János mutatja be Dorfer-Zetzel Josef Lang, császári királyi hóhér című monodramáját.

Erősödnek a színház nemzetközi kapcsolatai is, a Donizetti-operát olasz vendégkarmester, Bruno Campanella dirigálja, a Gelman-bemutató díszleteit szovjet vendégtervező, Levental készíti, a második félévi Traviata felújítást két alkalommal Carlos Trikolitis vezényli. Ismét létrejön a vendégzenei repülés immár hagyományosan, az újvidéki Szerb Nemzeti Opera- és Balettgyűjtessel és a Szabadkai Népszínházzal.

T. L.

Gyógyvíz Sárváron

A tengervíznél is több só — literenként 42 grammnyi — tartalmazó Sárvár-Rábacsőmőjén termálvíz hasznosításának lehetőségeiről tanácskozott egyebek között pénteken a nyugat-dunántúli intéző bizottság Sárváron. Részt vett az ülésen dr. Székér Gyula, a Minisztérium elnökhelyettese, az intéző bizottság elnöke, dr. Ábrahám Kálmán építésügyi és városfejlesztési miniszter, dr. Gonda György államtitkár, az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnöke, továbbá Győr-Sopron, Vas és Zala megye párt- és állami vezetői.

Az ülésen dr. Vadász Gyula, az Országos Gyógyfürdőügyi Főigazgatóság főigazgatója elmondta, hogy a 96 fokos, egyelőre a „földbe fojtott” rendkívül értékes hévizet az idén gyógyvízzé nyilvánítják. A víz széles körű gyógyászati hasznosításának, gyógyfürdőtelep kialakításának egyelőre nincsenek meg az anyagi feltételei.

A bizottság tájékozódott Győr-Sopron, Vas és Zala megyék emlékeinek helyzetéről is. (MTI)

Munkásfiatalok szavalóversenye

A Szakszervezetek Országos Tanácsa, az Építő-, Fa- és Építőanyag-ipari Dolgozók Szakszervezete, a KISZ Központi Bizottsága, a Nemzeti Művelődési Intézet, a Szakszervezetek Nógrád Megyei Tanácsa és a salgótarjáni városi tanács ötödik alkalommal hirdeti meg a munkásfiatalok országos vers- és prózamondó versenyét. Tegnap, pénteken délután a Juhász Gyula Művelődési Központban tartott tájékoztató — melyen megjelent Szántó Tivadar, a városi pártbizottság osztályvezetője — a Szakszervezetek Csongrád Megyei Tanácsa nevében Dobóczy Károlyné titkár ismertette a Csongrád megyei üzemek és közművelődési intézmények kulturális felelőseivel a felhívást és beszámolt a megyei teendőkről.

Csongrád megye első ízben rendez területi vetélkedőt. Az SZMT a verseny színvonalas lebonyolításához kéri az üzemek és intézmények segítségét. A Juhász Gyula Művelődési Központ lesz házigazdája a vers- és prózamondóverseny megyei eseményeinek. A művelődési központ, amennyiben erre igény mutatkozik, a Szegedi Nemzeti Színháztól kér fel-

szakembereket a résztvevők felkészítéséhez.

A versenyen 30 éven aluli munkásfiatalok vehetnek részt, egy kötelező és egy szabadon választott verssel vagy prózával. Az előadandó művek időtartama maximálisan 12 perc lehet. A részt venni kívánó fiatalok a munkahelyi szakszervezeti bizottságnál és a megyei rendező szerveknél jelentkezhetnek. A megyei, illetve a területi bizottságok nem rendelkező alapszervezetek a jelentkezési lapokat szeptember 30-ig, a megyei, illetve a területi bizottságok a megyei válogató versenyre november 30-ig küldjék meg az SZMT kulturális, agitációs és propagandaosztályára (Szeged, Eszperantó utca 3-5.). A munkahelyi versenyeket október 15. és november 15. között rendezik meg, a megyei, illetve területi bizottsági döntő határideje november 30. A válogató versenyek első hat helyezettje a területi középöntőbe jut, amelyet a Juhász Gyula Művelődési Központban előreláthatóan 1980. januárjában tartanak meg. Az országos döntő — immár hagyományosan — tavasszal, Salgótarjánban lesz.

A gyermek világa

A képzőművészeti világhét eseményei

Szeptember 17. és 22. között ötödik alkalommal rendezik meg a képzőművészeti világhét magyarországi eseménysorozatát. Az idei világhét mottójaként — a gyermekek nemzetközi éve jegyében — „A gyermek világa” jelmondatot választották, s ezáltal a világhét minden rendezvénye a legifjabb korosztály vizuális nevelését, a gyermekek képi kultúrájának gazdagítását célozza. Képző- és iparművészek — festők, grafikusok, szobrászok, keramikusok, belsőépítészek, ötvös- és textilművészek, formatervezők — sokasága heteken-hónapokon át a legkülönbözőbb pályázatok keretében fáradozott: ötleteket, javaslatokat dolgoztak ki arra, milyen módon és eszközökkel járulhat hozzá a vizuális nevelés hatékonyságának javításához, a társadalom, s elsősorban a gyermekek képi gondolkodásának, kultúrájának továbbfejlesztéséhez.

E gondolathoz kapcsolódva országsszerte számos településen rendeznek kiállításokat, a témával foglalkozó ankétokat, szakmai tanácskozásokat, játékos gyermekfoglalkozásokat, vetélkedőket és elsősorban az ünnepelték — a gyermekek — részvételével közönség-művész találkozót. A hazai események központi megnyitójának színhelye a Múcsarnok lesz, ahol szeptember 12-én délután nyitják meg „A gyermek világa” című, nemzetközi viszonylatban is egyedülálló kiállítást, melynek résztvevői — a gyermekek és a művészek — társalkotóként mutatkoznak be.

Miskolcon, a városi könyvtárban nyílik kiállítás „A gyermekvilág” című pá-

lyázat anyagából. Másnap ugyanitt az Ifjúsági Könyvtár kiadó szervezésében tartanak szakmai tanácskozást a gyermekvilág-illusztrációkról. Ezen a téma újszerű lehetőségeit vitatják meg a pályázat résztvevői. Kiskunhalason a KISZ KB, az úttörő szellemiség és a diafilmművészet vállalt közös diafilmművészeti pályázatának anyagából nyílik kiállítás, amelyet szintén egynapos szakmai tanácskozás követ. Pécsen a belsőépítészek és az ipari formatervezők rendeznek egy ideális mintavetület, -bölcsődet és iskolai tantermet. Cegléden „Gyermekvilág” címmel, meghívott művészek játszóterei és városdiszító fapasztikáiból nyílik kiállítás. Szentendrén hasonló, a gyermekek számára készült alkotásaikkal mutatkoznak be az ott élő művészek. Nyíregyházán, a Józsa-városban pedig a gyermekek „mutatják be” rajztudásukat.

Az ország több más településén gyermekrajz-versekkel és -kiállításokkal kapcsolódnak az idei világhét programjához. A Képzőművészeti Alap Kiadó Valla-

lata — a hagyományokhoz híven — ezúttal a gyermekvilág díszítésére szánt kis és nagyméretű posztereket hoz forgalomba kedvezményes áron.

Szegeden két jelentős kiállítás kapcsolódik a képzőművészeti világhét eseményeihez. A Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában Kincses Rajzok címmel kiállítás nyílik a Kincskereső című ifjúsági irodalmi folyóirat eddigi illusztrációjából és a gyermekvilág pályázataira érkezett gyermekrajzokból. Negyvenöt magyar grafikusművész alkotásai mellett sok, gyerekek által készített festményt, pasztellrajzot, metszetet láthatnak az érdeklődők szeptember 5-től. A Magyar Nemzeti Galéria keretei között évek óta a Budavári palotában Szabados Árpád grafikusművész és Várnagy Illdikó szobrászművész irányításával működik a GYIK-Műhely. A gyermek- és ifjúsági képzőművészeti műhely alkotásaiból a képzőművészeti világhétén a szegedi Juhász Gyula Művelődési Központ rendez kiállítást.

Tudomány és nyelv

A szaktudományoknak példát kell mutatniuk, s új nyelvű művelő könyvekre van szükség — állapította meg egyebek között az MTA elnöksége, megtárgyalva az idegen szavak használatáról készített előterjesztést. A Benkő Loránd akadémikus és Lőrincze Lajos által készített tanulmányt a szakemberek széles köre vitatta meg, s széles körű eszmecsere bontakozott ki az idegen szavak használatáról a Magyar Tudomány című folyóiratban is. A vita lezárása és összefoglalása alapján hozta meg döntését — a nyelv- és irodalomtudományok osztályának előterjesztése alapján — a legmagasabb szintű tudóstestület.

Állásfoglalásukban hangsúlyozták: az idegen szavak használatának megítélésakor számba kell venni, miként fejlődik, alkalmazkodik a magyar nyelv a mai korszerű tudományos, gazdasági, technikai körülményekhez.

A tudóstestület felhívta a filozófia-, a szociológia-, a pszichológia-, a pedagógia- és a történeti tudományok képviselőit, tegyenek újabb erőfeszítéseket a terminológiai tisztaságért, a fogalmak világosabb meghatározásáért, és így váltsák fel a pótolhatatlan idegen szavak használatát a saját szaknyelvükben, különös tekintettel a tudomány népszerűsítésében, a tudományos ismeretterjesztésben. Az Akadémia felkéri azokat az intézményeket is, amelyeknek a közművelődésben fontos szerepük van — rádió, televízió, sajtó —, hogy a maguk területén törekedjenek a megértést gátló, felesleges idegen szavak használatának visszaszorítására. (MTI)

Műsorajánlat

A szegedi nyári egyetemről sugároz műsort a televízió 1-es programja augusztus 30-án 17 óra 15 perccel kezdettel. A műsorban a TIT Csongrád megyei szervezetének az oktatástechnológiaelméletével és gyakorlatával foglalkozó idei rendezvényéről szólnak a szakemberek.

A szegedi zeneiskoláról szól az Ifjúsági Rádió Muzsikáló fiatalok című adása augusztus 30-án, délután 16 óra 20 perctől a rádió harmadik műsorában. A szegedi zeneiskolát Friss Gábor mutatja be.